

Protokoll mellom Statnett og Norsk Industri

Fastsettelse av tariffsatser for transmisjonsnettet for 2019

Bakgrunn

Statnett SF er som operatør av transmisjonsnettet ansvarlig for utforming av og vedtak om tariffene i transmisjonsnettet. Norsk Industri er gjennom egen samarbeidsavtale gitt drøftingsrett med hensyn til utforming av tariffene i transmisjonsnettet.

Statnett SF og Norsk Industri gjennomgikk i møte den 22. august 2018 grunnlaget for beregning av tariffene i transmisjonsnettet for 2019. Tabellen under viser prognosen som ligger til grunn for de foreslåtte tariffsatsene. Tariffsats 2019 for forbruk kan bli endret dersom prognosene blir vesentlig endret før Statnetts styre fatter endelig vedtak i september 2018.

Tariffgrunnlag	Regnskap 2017	Prognose 2018	Prognose 2019
<i>Regulert inntekt</i>			
Tillatt inntekt	7 117	7 488	8 752
IR Nettap	682	907	786
Sum tillatt inntekt	7 799	8 395	9 538
<i>Variable inntekter</i>			
Flaskehalsinntekter	1 030	1 000	1 253
Energiledd	652	965	786
Andre inntekter	68	85	110
Sum variable inntekter	1 751	2 050	2 149
<i>Faste tariffledd</i>			
Produsenter	1 612	1 645	1 696
Alminnelig forbruk	3 488	4 560	5 086
Stort forbruk	281	340	544
Fleksibelt forbruk	57	60	53
Sum faste tariffledd	5 437	6 605	7 379
Årets endring MMI	-611	260	-9
Tariffsatser			
Produksjon (øre/kWh)	1,30	1,30	1,34
Forbruk (kr/kWh)	275	360	385

Norsk Industris kommentarer til forslag til tariffsatser for 2019

Generelt

Norsk Industri har gjennom 2018 vært i tett dialog med Statnett om ny prisstrategi tiltenkt implementering i 2019 men som av kjente grunner ble utsatt. Rammene for denne strategien er ikke endelig drøftet med partene. Det foreligger da heller ikke noe formelt grunnlag for at det skal gjøres store endringer i modell og tariffnivå for industrien i 2019. Vi har i protokoll av

12. juni 2018 bedt Statnett videreføre dagens modell med kun mindre endringer for å gi industrien tilstrekkelig forutsigbarhet frem til en ny, regulatorisk forankret, tariffmodell legges frem. Dette er ikke tatt til følge i Statnetts forslag, og Statnett presenterte sitt forslag for 2019 først 29. juni. Det mener vi er svært uheldig og bidrar til usikkerhet knyttet til en viktig rammebetingelse for industrisatsing i Norge.

Forslaget til tariff for 2019 vil gi enkelte industribedrifter en markant og uventet økning i kostnader – en økning begrunnet på en lite gjennomsliktig og etterprøvbar måte. Kostnadsøkningen kommer hovedsakelig som følge av innføring av et helt nytt element; en avkortningssats. Norsk Industri oppfatter derfor Statnetts foreslåtte 2019-modell som en omlegging, ikke en justering, slik Statnett har fremstilt det.

Etablert forvaltningspraksis tilsier at store endringer i modell og nivå i industriens tariffer skal drøftes med og begrunnes til Norsk Industri før gjennomføring. Det er ikke gjort her. Vi ber styret ta dette med i betraktning når tariffen skal fastsettes. Norsk Industri kan ikke akseptere store og uforutsigbare tariffomlegginger uten kjennskap til omfang og begrunnelse.

Forslaget til 2019-modell betyr at noen få industribedrifter får en tarifføkning på 132 millioner kroner for ett enkelt år. Berørte industribedrifter tilknyttet regionalnettet får et ytterligere påslag. Omleggingen innebærer en markant økning i regulatorisk risiko og svekkelse av rammevilkår for norsk fastlandsindustri. Heving av nettariffer er en regulatorisk risiko det ikke er mulig å håndtere gjennom vanlig risikohåndtering. Statnett og myndighetene har imidlertid et ansvar å avklare handlingsrommet i regelverket for å bidra til forutsigbarhet. Norsk Industri har en rekke ganger oppfordret Statnett til en slik klargjøring, uten å ha blitt imøtekommet. Norsk Industri ber derfor styret om å sikre en slik klargjøring fra myndighetene nå i forbindelse med behandlingen av tariffen for 2019. Norsk Industris syn er at handlingsrommet ikke krever en slik endring som Statnett nå legger opp til for 2019. Hvis maksimal utnyttelse av handlingsrommet i EØS-regelverket forutsetter endring av NVEs forskrift eller endret forståelse av NVEs forskrift, bør Statnetts styre bidra aktivt til dette.

Norsk Industri har derfor ikke fått en tilfredsstillende forklaring på hvordan Statnetts foreslåtte SFHB-tariffavkortning på 65% er utledet. Uten en begrunnelse kan ikke Statnetts vurderinger etterprøves. Statnett oppgir handlingsrom i regelverk og industriens kostnadsansvar som begrunnelse, uten å spesifisere detaljene eller bringe klarhet i dette. Norsk Industri viser til at Tyskland og Frankrike – innenfor samme EU regelverk som ligger til grunn for handlingsrommet også i Norge - praktiserer en industritariffering som gir opp mot 80-90% tariffreduksjon.

I tillegg innebærer Statnetts 2019-forslag en endring i maksimal k-faktor fra 0,5 til 0,6. Norsk Industri støtter en vurdering av alternativ modell for lokaliseringsfaktor fra 2020. Dagens til dels vilkårlige utslag av punktvis beregning er uheldig. Dette vil ikke endres i 2019.

2019-omleggingen er av Statnett ofte omtalt som "et skritt mot noe nytt". Den nye modellen, som skal innføres i 2020, er foreløpig ikke definert, noe som forsterker den regulatoriske usikkerheten fra 2019-omleggingen. Et usikkert regulatorisk nettregime, der nettkostnaden brått og uventet kan øke med flerfoldige millioner flere år på rad for enkeltbedrifter, er uforenlig med en vekstfremmende industripolitikk. En industribedrifts investeringsbeslutning foretas gjerne med en planleggingshorisont på opptil 40-50 år. Slike beslutninger blir krevende å ta når nettariffer jevnlig endres. Gjentatte store tariff-enderinger kan medføre at industriinvesteringer uteblir, og dermed også verdiskaping og ringvirkninger for lokalsamfunn og miljø. For høye tariffer vil også, som Statnett selv har påpekt, få store konsekvenser for kraftsystemets driftskostnader og for andre kunder. Statnett har selv fått utført utredninger som konkluderer at nettleien er av vesentlig betydning for en investors investeringsbeslutning. Norsk Industri får tilbakemeldinger på at den regulatoriske

usikkerheten allerede er svært problematisk for bedriftene, hvor flere/mange også er utenlandskeid. Alle er eksportbedrifter der kostnadene ikke kan overveltes på kundene, men påvirker resultatet direkte.

Konklusjon, tariff 2019

2019 ble et mellomår i tariffsammenheng og må håndteres deretter. Handlingsrommet innenfor EØS regelverket er ikke avklart. Statnett må ta konsekvensene av at grunnlag for en ny tariffmodell ikke foreligger.

For 2019 legger Statnett opp til at den kraftintensive industrien som gruppe skal betale en mye større andel av transmisjonsnettets totale kostnader. Norsk Industri mener at det ikke foreligger et formelt eller annet grunnlag for denne vesentlige endringen. Kriterier og fordelingsprofil i modellen fra 2020 er også fremdeles ukjent for partene. Å innføre en endring nå er å foregripe arbeidet med modellen for 2020.

På dette grunnlag bes Statnetts styre å holde tariffreduksjonen for SFHB-bedriftene på om lag samme nivå i 2019 som for 2018.

Norsk Industri forventer å bli løpende orientert om prosessen med 2019-tariffen frem til Statnetts styremøte den 27. september.

Forventninger for arbeidet med ny tariffmodell

Bakteppet for diskusjonen om ny tariffmodell er Statnetts betydelige kostnadsøkning de neste årene. Statnetts nettkunder får de neste årene samlet en mye høyere tariffkostnad. Dette er en utfordring for industrien, forsterket av den uavklarte regulatoriske situasjonen. Det særdeles høye nivået på kapitalelementene i Statnetts inntektsramme de neste 10-15 årene er derfor like mye en del av diskusjonen som industriens kostnader.

For videre arbeid vises det til Norsk Industris protokoll av 12. juni 2018. For det første må Statnett bruke tid og ressurser på å utforme en langsiktig, regulatorisk robust og forutsigbar tariffmodell som anerkjenner relevante forhold knyttet til stort forbruk. Innretningen må være å utnytte handlingsrommet i EØS-regelverket maksimalt, noe som også vil gi den beste samfunnsøkonomiske løsningen. For det andre må den være en totalløsning, der vi forventer at vårt gjentatte innspill om gjennomgående tariff for industri uavhengig av nettilknytning blir hensyntatt. Dette vil kreve involvering av regulator og departement, men Statnett bør ta på seg ansvaret for å få på plass en helhetlig og samfunnsøkonomisk effektiv tariffmodell for de store industriaktørene. For det tredje må den ta høyde for innføring av anleggsbidrag fra 2019, som vil ha en åpenbar effekt på kostnadsfordelingen ved at industrien fremover i enda større grad enn i dag og mer enn andre forbrukskunder vil belastes sine faktiske henførbare kostnader. Av dette må følge at industrien gjennom tariffen skal betale en mindre andel av de residuale kostnadene i transmisjonsnettet.

Statnetts arbeid med 2020-modell og midlertidig 2019-modell har fjernet mye av den regulatoriske forutsigbarheten som har bidratt til en rekke investeringer i norsk industri det siste tiåret. Norsk Industri vil derfor ta til orde for en forskriftsfestet tariffmodell for industri, utledet av kostnadmessig henførbarehet og relevante forhold, som utnytter handlingsrommet i relevant EU-regelverk maksimalt. Vi oppfordrer Statnett til å bidra til dette.

Oppsummert

Norsk Industri ønsker å bidra i arbeidet med en ny tariffmodell fra 2020.

En ny modell må bidra til regulatorisk forutsigbarhet.

Handlingsrommet i relevant EU-regelverk må utnyttes maksimalt.

Oslo, 31. august 2018

For Statnett SF

THOR ECKHAMMOR

For Norsk Industri

Stein Øvstebø
Leder, Infrastrukturutvalget